

Дончо Цончев

За кучетата и за човеците

Цялата тази история около кучетата ми дойде като лош сън, само с една разлика – като се събуждах, нещата не се променяха: по селата шетаха мъжаги с пушки в ръце и стреляха по най-верния приятел на човека (искаше ми се да кажа „най-верния приятел на човека през вековете“, но имаше случаи тези... двукраки да стрелят през оградите и от това думата „през“ сега не ми се употребява за хубаво), имаше също така случаи хората да си намират кучетата застреляни, както са на синджира си пред колибката, и всичко това ме накара да се разтичам по регистрация на собствения ми Аксел – германски брак, пол мъжки, на десет месеца, син на световната шампионка Барка и на европейския шампион Рекс, изживял набързо, но паметно странните грижи на двама полуанонимни стопани, понесъл удар на кола в задния десен крак и последвалите две сложни операции на костта, разминал се с предивременна кончина само поради нежната душа на своя пръв собственик, която душа именно после стана причина кучето сега да е мое.

Регистрация, бързо – тези две думи ме гонеха от инстанция на инстанция, а от инстанция в инстанция ме препращаха съвсем лесно.

Първа инстанция.

– Добър ден, искам да...

– На колко години ви е кучето?

– На десет месеца.

– Рано е още. За регистрация трябва да навърши година.

Втора инстанция.

– Добър ден, искам да...

– На колко години ви е кучето?

– На десет месеца.

– Късно е. Вие искате да избегнете...

– Разбира се, че това искам. А вие да не искате да го застрелят?

– Аз не стрелям. Аз регистрирам.

– Тъкмо за това съм дошъл, да го регистрирате.

– Казах ви, късно е.

Коя ли е третата инстанция, времето си тече, ония всеки момент могат да бръкнат с цевта през рядката ми ограда на село, а Аксел само чака да му подсвирнеш и полудява от радостни скокове, изправя се на задните си крака (виждах как го застрелват прав, като мечка, скимтящ от екстаз, че има човек пред себе си, че ей сега ще го отвържат, ще хукне като луд, ще се търкаля в сухата трева, ще търси из градината хвърления изкуствен пъдпъдък и ще го носи в галоп, за да го пусне в краката на господаря си, едва не откъртвайки опашката си от гордост) и надава

деликатния си вой-прозвявка. Нямамо трета инстанция. Тогава отново в първата.

– Добър ден, вие ми казахте, че е рано, а от втора инстанция ми казахте, че е късно, аз...

– Абе, другарю, в момента е разгарът на акцията, нямаме време сега!

– Тъкмо защото е разгарът на акцията, аз искам да го регистрират, иначе може да го убият.

– Не – може, а трябва. Такава е заповедта.

– Какво?

– Да го убият, вие сам знаете това.

– Кого да убият? Кой кого всъщност да убие?

– О, и заплашвате!

Не, аз не заплашвам, аз само попитах. Все пак ще открия някаква трета инстанция. Четвърта и пета. (Вече една седмица не съм стъпвал на работа.) И когато бях на самия ръб на отчаянието, през навалицата пред шестата инстанция, вътре в самата инстанция, с крайчето на околото си зърнах кранчето на околото на Радослав.

– Радославе! Радославе!

Вътре не пускаха никого, един милиционер с упорита учтивост повтаряше това и държеше вратата. Но Радослав ме видя. Лицето му светна и каза нещо на милиционера. Милиционерът откряна вратата и ме погледна. Разбутах навалицата (идиотското чувство, че се вреждаш, а другите те ругаят с право), влязох и чух ключа зад гърба си.

– Абе, човек, къде си ти, бе! – Радослав ми подаде ръка, с другата ме прегърна.

– Ето ме – казах усмихнат до ушите. – Виж ти.

– Не знаеше ли, че съм тук? Защо не се обаждаш?

Боже... Радослав се засмя и ме представи на колегите си. Похвали ме много. Лесно се разбра, че той е началникът тук. Е, по едно кафенце, разбира се. Свих рамене, кимнах – все тъй с най-ярката си усмивка.

Седим с Радослав в стаичката към инстанцията. Мирише на кафе. Момичетата в бели престилки ме поглеждат усмихнато. Черпят ме с пияни вишни. Очите им са вишни. Аз съм пиян. Като не върви – не върви, ама пък като тръгне...

– Ей, ама хубаво стана, а? Колко години не сме се виждали?

– Не е хубаво, ами... нямам думи! – казвам искрено. – Как я бях заръчил с тоя мой пес...

Радослав маха с ръка: „Грижа ли е това, бе, стари приятелю, какво

говориш!“ Пак ме тупва по рамото.

– Помниш ли класното по френски, а?

Смея се. Как да не помня: след моето направих и неговото, той получи шестица, но после ни хванаха и ми намалиха поведението с две единици.

– Ами онзи, Пенчо от Българене?

Има си хас да не помня: Радослав беше счупил прозореца и беше надраскал по черната дъска сума дивотии и дядо Анто (лека му пръст) изведнъж влезе, а аз бях дежурен и излъгах, че Пенчо от Българене е извършил всичко това, да скрия Радослав. Пенчо си траеше, защото вече моя милост тренираше бокс с голяма сила, но после, разбира се, казал на баща си, онзи пък дойде от Българене при дядо Анто, тъй загубих още две от оскъдните ми единици поведение и едното ми око започна да се визира към външната врата на гимназията „Крум Попов“, Гара Левски, и това мое последно (и преждевременно, естествено) излизане през тази врата към ранния бекярлък п широките неясни друмища на живота не закъсня.

Сърбаме си кафетата, пушим си цигарите и се ровим в безкрайните спомени. По едно време въздъгнах и рекох:

– Радославе, аз май много време ти отнемам, ти си на работа.

– Ама моля ти се!

– Дай да видим какво ще нравим с тоя мои пес и...

– Никакви проблеми бе, човек! Един печат и готово. Ето го печатчето, всеки ден тук по сто пъти се слага.

– А защо, гледам, днес не пускате никого?

– Абе, до гуша ни дойде, да ти кажа. Наредих да се затвори вратата за два-три дни, да си откънем. Да мине олелията. Иначе, ако пусна тая навалица, а? Кафе ли? Стари приятели ли? Само блъсканица и гюрултия до края на работното време.

Той стана. Станах веднага и аз. Бръкнах в джоба си и извадих:

1. Свидетелството от ловно-рибарската дружинка с всичките данни на песа.

2. Протокола, че ми е подарено кучето Аксел от Михаил Шапкарев, безвъзмездно пред свидетели Александър Дяков и Снежана Николова.

3. Документ за рождената му дата и родословното му дърво.

4. Бележка от надлежната инстанция, че съм ваксинирал кучето с „канивакс“, против бяс, гана и още две възможни болести.

5. Собствения ми редовен ловен билет.

– Какво е сега това? – попита Радослав.

– Документите. Всичките съм приготвил, цяла седмица се занимавам с това, нали ти казвам.

– Тц, тц, тц – Радослав се засмя. – Да не знаеш ти, че съм тук. Най-лесната работа е това. Миии след два-три дни, ей го печата, на масата.

– Радославе...

Той ме прегърна и вече ме водеше към вратата.

– Радославе...

Стисна ми ръката. Прегърна ме. Тупна ме два пъти по рамото. Не чувах хубаво, но спомена „бойни другари“ и „той беше легенда едно време, моят приятел“. Последното изрече към момичето-пияна вишна, което ми се усмихваше мило.

Бях вече на улицата. В първия момент си казах, че съм напълно луд. После си мислих много и различни неща, докато реша, че съвсем нищо ми няма. В очите ми още стоеше печатът – изправен на масата и плешив от раздаване на присъди.

Вървах много дълго време по тази улица, поглеждах лицата на случайно срещнатите и с ужас откривах, че почти всички приличат на Радослав. Господи, къде съм бил досега? Какво съм зяпал? Кога се навъдиха тези усмихнати човеци, които постепенно и с прегръдките си щяха да ме избутат от всички врати на живота? Какво ще правя тогава?

Неусетно забързах крачката – исках да ида по-скоро при Аксел. Да го видя как скача и надава своя вой-скимтене-прозаявка в знак на неистова радост, че отивам към него. Да го отвържа по-скоро исках и да тръгнем двамата по полето. Винаги двама, винаги двама – както в онази хубава песничка, – чак до мрак.

Ей така, да вървим с кучето, без да си говорим, без да се прегръщаме, само от време на време то да при-тича внезапно и да ми близне ръката дискретно. За да се увери, че съм наблизо. Аз да се уверя, че то е наблизо.

И все повече да усещаме, че май това ще ни е достатъчно по пътя напред – към толкова естествената самотност, която бог е отредил за оцелелите.

КРАЙ

© 1983 Дончо Цончев

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2007

Публикация:

Дончо Цончев
ПРАЗНИК БЕЗ ПОДАРЪК

I издание

Рецензент Кръстю Куюмджиев
Редактор Стефан Поптонев
Художник Веселин Павлов
Художествен редактор Александър Хачатурян
Технически редактор Тодор Бъчваров
Коректор Нина Велчева

Издателски № 7082

Дадена за набор на 6.I.1983 г.

Подписана за печат на 10.IV.1983 г.

Излязла м. май

Печатни коли 11,50. Издателски коли 9,59

Условно-издателски коли 9,53.

Формат 84×108/32. Тираж 20 110

Цена 1,20 лв.

Код 22/9536222211/5605-9-83

Партиздат – София, бул. „В.И.Ленин“ № 47
ДП „Д. Благоев“ – София, ул. „Н. Ракин“ № 2

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3192>]